

“Я рвусь в життя, мов жайворонок в небо”

*до вшанування пам'яті
М. Д. Руденка -
українського
письменника, філософа,
правозахисника)*

Руденко Микола Данилович народився в селі Юр'ївка Олександрівського р-ну Луганської області в сім'ї шахтаря.

Навчання на філологічному факультеті Київського університету було перерване війною, з якої повернувся тяжко пораненим. Протягом року лікувався у госпіталі.

У 1947 році видає першу книжку віршів “З походу”. Бібліографічні довідники засвідчують рясний поетичний ужинок поета і прозаїка в 50—70-і роки; тільки протягом п'ятдесятих вийшло у світ сім збірок його поезій і романи «Вітер в обличчя» та «Остання шабля».

Непересічний талант і абсолютна бездоганність біографії (вихідець із пролетарської родини, фронтовик) забезпечували йому роль партійного керівника літераторів.

Та під кінець 60-х доля письменника різко змінюється. З кола шанованих владою поетів він раптом переходить до дисидентів, стає критиком епохи “розвинутого соціалізму”. М. Руденко пише до керівних партійних органів листи, в яких критикує позірні досягнення як економіки, так і політики комуністичної держави. Невдовзі вступає до Міжнародної Амністії й утворює Українську Групу Сприяння Виконанню Хельсінських Угод.

Різко міняється характер та ідейна спрямованість творчості М. Руденка. З-під його пера виходять дослідження «Економічні монолози» і «Слідами космічних катастроф», в яких він переглядає і заперечує догми Марксової політекономії, віщує економічні катаклізми в СРСР.

Економіко-світоглядні погляди М. Руденка будуються на запереченні висновків К. Маркса про важелі розвитку капіталістичного суспільства: Марксова модель капіталу не має узгодження із законом збереження й перетворення енергії. Головний важіль економічного розвитку суспільства, за М. Руденком, криється у Святій Трійці Космосу, яка на Землі живе у пшеничному зерні, що завдяки сонячній енергії породжує сотні і тисячі зерняток. Первинна не праця — первинна зав'язана у фотосинтезі енергія Космосу. Отже письменник надав економічній теорії духовного космічного змісту.

Свої роздуми про загибель, яка насувається на радянське суспільство, письменник викладав у листах до керівних органів країни, прагнучи опублікувати у пресі.

Також письменник починає активно діяти на іншому фронті суспільного життя: у листопаді 1976 року разом з Олексою Тихим та Левком Лук'яненком підписав тексти двох правозахисних документів: «Декларацію Української Громадської Групи Сприяння Виконанню Хельсінських Угод» та «Меморандум № І». Наступного року письменника заарештовують, і 27 червня Миколу Руденка й Олексу Тихого судять у місті Дружківці, об'єднавши їхні справи в одну.

Судилище в Дружківці одміряло поету сім років ув'язнення у тюрмі та в таборах і п'ять — заслання в райони Півночі. Ні в тюрмі, ні на виселці М. Руденко не припиняв писати. Його твори видаються за кордоном. Часто у віршах виринають спогади про рідний Донбас, його краєвиди, дороги, якими ще малим ходив поет:

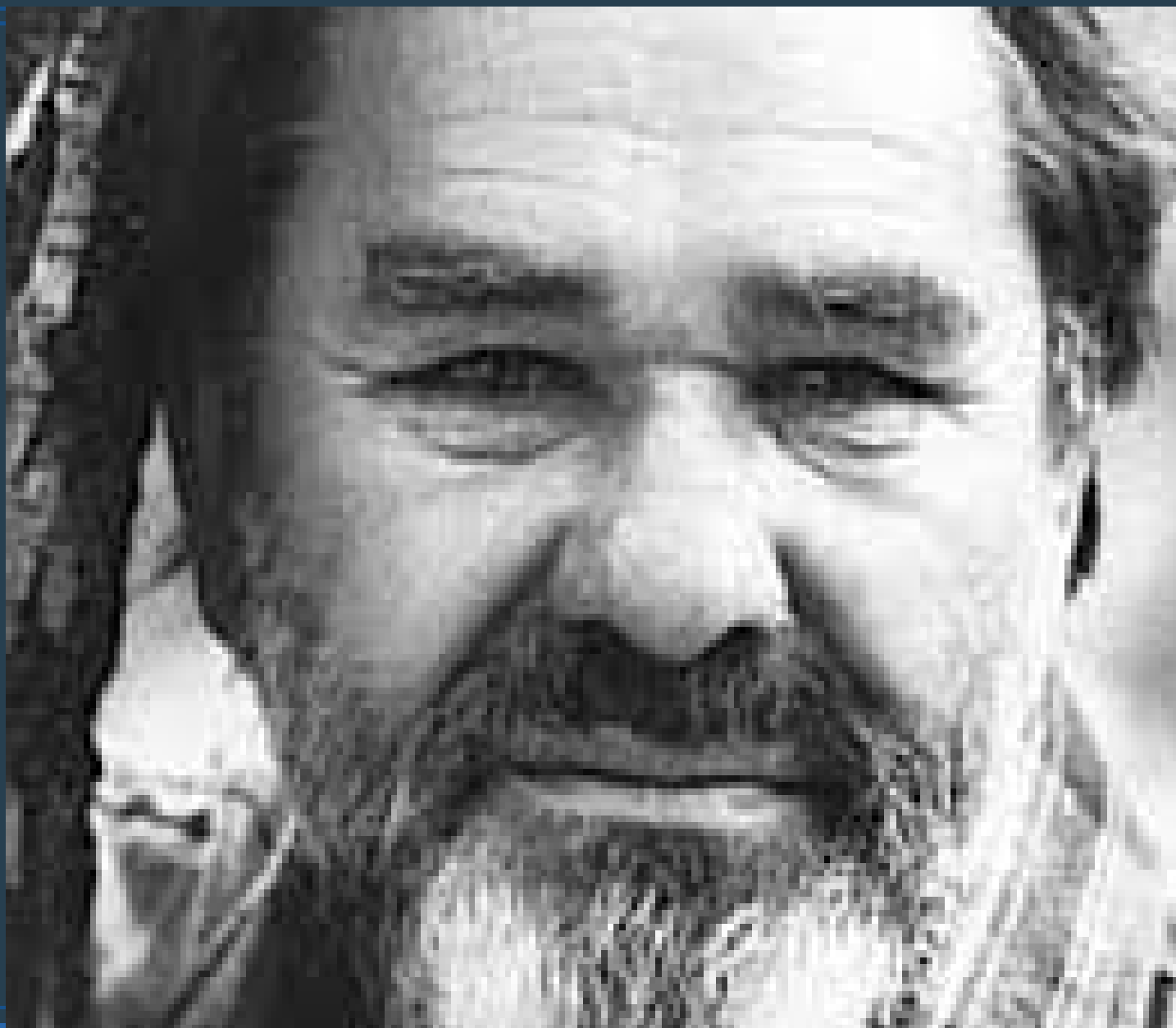
Крізь ґрати, крізь мури виходжу на волю.

Рушаю додому по рідному полю —

Туди, де вітрець павутину снує.

Додому — в далеке дитинство моє.

*Хоч із життям стосунки в тебе прості,
В його ногах не можна воркувати...*

(1920-2004)

У милій серцю Донеччині шукає моральної підтримки, у своєму дитинстві хоче знайти душевний спокій.

Під кінець вісімдесятих, після закінчення терміну покарання, поет разом з дружиною, яка за підтримку ідей чоловіка теж перебувала у тюрмах, виїхав до Америки.

Недовго М. Руденко знаходився за кордоном, де продовжував звертатись до рідного народу зі своїм словом за допомогою радіохвиль. Там написав ряд своїх творів — “Син Сонця—Фастон”, “Формула Сонця”, “Орлова балка”, “У череві дракона”. Вони не були видані в Україні.

У вересні 1990 року письменник повернувся до України, а у 1991 році був реабілітований. Нагороджений найвищим званням держави Герой України, він став лауреатом Державної премії імені Тараса Шевченка та премії В.Виниченка. На Україні він продовжував розвивати свою економічну теорію людського буття, розкриваючи душу в поетичному слові.

Помер М. Руденко 1 квітня 2004 року в Києві.